

ENERGIE Derde Duurzame Huizen Dagen in Leiden

Leren van ervaren huiseigenaren

Van tochtstrippen tot een warmwaterbron diep in de grond, er zijn vele manieren om een huis energiezuinig te maken. Tijdens de derde Leidse Duurzame Huizen Dagen, op 22 en 29 maart, kunnen belangstellenden bij twaalf huizen in de praktijk zien wat er allemaal kan.

Binnert-Jan Glastra
binnert-jan.glastra@mediahuis.nl

Leiden ■ Van een afstandje zijn een paar panelen te zien op het dak. Oké, ze wekken hier aan de Rijn en Schiekade dus zelf elektriciteit op. Hoe dat werkt, is niet zo lastig te bevatten. Maar 'nul-op-de-meter' in zo'n oud huis, geheel gasvrij? Hoe doen ze dat? Het duizelt de huizenbezitter die zoiets overweegt al gauw als hij zich verdiept in de mogelijkheden. Tijdens de Duurzame Huizen Dagen van Energiek Leiden kunnen ze de meeste ervan in werking zien en van bewoners horen wat er allemaal bij komt kijken. Onder meer Anne Marie van Dam en Reinoud Segers stellen hun woning uit 1910 er graag voor open (29 maart, 10.00-12.00 en 13.00-15.00 uur).

Crisis

Het liefst was Segers, bij het CBS werkzaam op de afdeling energiestatistiek, gelijk in 2014 al begonnen met verduurzamen. Het huis was door een nieuwe opbouw en achteruitbouw al wel iets beter geïsoleerd en er was beneden vloerverwarming, maar had desondanks nog altijd energielabel D. Het kon ook, want de crisis was net voorbij en de koopprijzen waren nog relatief laag. „We hadden een winnend lot in de huizenprijzenloterij en dat heeft ons wel geholpen. Als je tot je financiële limiet moet, heb je daar natuurlijk wat minder ruimte voor.”

Van Dam hield hem nog even tegen. Hoewel ook zij haar hele leven al werkt met vergroening en verduurzaming, ze is onder meer bekend van het kerstbomenasiel en

het Groene Ideecafé, besloot het stel om eerst een winter door te maken om de meest prangende kwesties te ontdekken en een stappenplan op te stellen. Die bleken bij de ramen te liggen, ook al hadden de vorige eigenaars het huis in 2011 nog ingrijpend verbouwd. „Dat was wel een teleurstelling”, zegt Segers. „HR++ was toen al redelijk standaard, maar ze hadden er gewoon dubbelglas in gezet. Ik vermoed dat ze een beetje krap zaten.”

Comfort

Hun 'glasplan' is voor bezoekers van de Duurzame Huizen Dagen Route een bonus. In dit ene huis kunnen zij voorzetramen bij glas-in-lood, extra dun dubbelglas, dichtgekittte of van tochtstrips voorziene schuiframen en HR++ glas bekijken. Je ziet er niets van, maar het energieverbruik ging direct omlaag. „Het comfort ging hier aan de keukentafel ook gelijk fors omhoog”, zegt Segers. „Er zit hier geen radiator en we hadden het gewoon koud als er in de winter zuidwestenwind op de gevel stond.”

Stukje bij beetje verbeterde het stel het huis. Na de ramen kwam er in de studeerkamer een geïsoleerde voorzetwand, nadat de gratis gemeentelijke energiecoach met de warmtecamera had vastgesteld dat daar de koudste plek van het huis zat. En een persoonlijke favoriet van Segers, het opnieuw passend makend en stellen van de voordeur. „Dat klinkt heel simpel, maar een vakman is er een hele dag mee bezig geweest. Die deur klierde en klemde zó, dat je hem niet eens meer in het slot kon draaien. Nu gaat het zo soepel... ik heb er elke dag weer plezier van.”

Wat ook hielp, was de aanschaf

Duurzame Dagen

Op 22 en 23 maart zijn in Leiden twaalf vergaand verduurzaamde huizen te bezoeken, die gecombineerd een goed overzicht geven van de mogelijkheden. Aanmelding is verplicht en kan via energiekleiden.nl. Daarnaast is er 22 maart van 13.00 tot 17.00 uur een duurzaamheidsprekure bij The Field aan het Stationsplein (tegenover het oude belastingkantoor dat gesloopt wordt). Op 29 maart houdt Duurzaamheidscentrum Zoeterwoude (Produktieweg 6) van 10.00 tot 14.00 open huis, waar veel apparatuur te zien is.

van een slimme thermostaat, waarmee de temperatuur van iedere ruimte in huis apart geregeld wordt. Het schakelt op de verdiepingen bijvoorbeeld eerder in dan beneden, waar het opwarmen sneller gaat. „Voordat we die thermostaat hadden, móest de verwarming in de woonkamer zelfs aanstaan als je boven kamers wilde verwarmen”, zegt Van Dam.

Buffervat

Pièce de résistance aan de Rijn van Schiekade is echter vervanging van de CV door een pvt-systeem. Die panelen op het dak maken niet alleen elektriciteit, maar voorzien de woning ook van warmte. Erachter gaat vloeistof door buisjes, die warmte aan de lucht onttrekken en die binnen doorgeven aan een warmtepomp, die de warmte levert voor de vloerverwarming beneden, de radiatoren boven en voor warm water een buffervat van 200 liter op 52 graden houdt.

Volgestopt
Niet de goedkoopste oplossing, maar wel comfortabel en het voorkomt dat er een zogeheten buitenunit nodig is. Het vinden van een goede plek voor zo'n apparaat buiten is in stedelijke gebieden nogal eens een opgave, omdat buren in het algemeen niet zitten te wachten op extra geluid. „Al komen er ook steeds meer systemen die volgens mij best stil zijn, en installateurs worden er ook steeds handiger in. Daarom is zo'n Duurzame Huizen Dag ook zo mooi. Mensen kunnen overal gaan kijken en luisteren.”

Mocht het stel in de toekomst zelf nog eens zo'n pvt-systeem laten plaatsen, dan zouden ze er

In het huis van Annemarie van Dam en Reinoud Segers (met de panelen) draait de meter vrijwel net zo hard voor- als achteruit.

FOTO HIELCO KUIPERS

„Voordat we die thermostaat hadden, móest de verwarming in de woonkamer zelfs aanstaan als je boven kamers wilde verwarmen

ook wat meer ruimte voor vrijmaken. De technische ruimte van Segers en Van Dam is met alle apparatuur volkomen volgestopt en eventueel reparatiewerk vergt enige behendigheid. „Toen we de verbouwing van de badkamer hiernaast deden, hadden we nog niet bedacht dat we één grote technische ruimte nodig hadden voor die warmtepomp. Dat zouden we dan misschien iets anders gedaan hebben, ja.”

Rekening
In bijna tien jaar verbouwen liep de rekening op tot hoogten die het stel liever niet in de krant vermeldt. Tochtstrips, radiatorventilatoren en led-lampjes zijn één ding, andere zaken lopen bepaald in de papieren. Bezoekers van de Duurzame Huizen Dagen vertellen ze het uiteraard wel, zegt Segers,

andere kunnen ze de verduurzamingsopties in de deelnemende huizen niet vergelijken.

Geen offer
Van Dam en Segers hebben er natuurlijk wel op gelet, maar het geld was nooit het uitgangspunt. Het gaat om het klimaat. „We proberen ook zo min mogelijk te vliegen, en zo. Niet dat we onszelf iets ontzeggen, hoor. Het is geen offer.” Daarnaast vermoedt Segers dat prijzen dalen, terwijl systemen almaar efficiënter worden, zoals dat ook met zonnepanelen gebeurde. Ook voor wie de financiën doorslaggevend zijn, komt het op enig moment wellicht binnen bereik. En ruimtelijk scheelt het ook, dat je met steeds minder panelen toekunt voor hetzelfde resultaat. Zeker in een stad waar huizen dicht opeen staan en het aantal

geschikte dakvlakken nogal eens beperkt is.

Niettemin leverden hun keuzes in korte tijd al meer op dan verwacht. „Je weet niet wat de gasprijzen gaan doen”, zegt Van Dam. „Toen wij in 2022 die warmtepomp hadden staan, onze grootste investering, ging net de gasprij door het dak. Nou, daar hebben we geen centje pijn van gehad.” „We hebben het eens zitten uitrekenen en ik denk dat we misschien ook al wel een terugverdientijd hebben van vijftien tot twintig jaar”, vult Segers aan.

Rekening
De energierekening varieert nu van nul tot 250 euro per jaar, afhankelijk van de hoeveelheid zon. Dat blijft niet zo, dat beseffen zij wel. Energieleveranciers rekenen terugleververgoedingen en de salderingsregeling stopt per 2027. De vele goedkope zomerstroom die zij nu opwekken, kunnen ze dan niet meer 'wegstrepen' tegen de duurdere winterstroom - als het elektriciteitsverbruik bovendien hoog is omdat de warmtepomp overuren draait. En thuisbatterijen die hele seizoenen kunnen overbruggen bestaan niet.

„Dat wisten we natuurlijk van tevoren. Aardbeien zijn met Kerstmis ook duurder dan in de zomer. Daar heb je het stroomnet voor, met stroom van windmolens in de winter”, zegt Segers. „Het is ook gewoon logisch”, vult Van Dam aan. „Die salderingsregeling is gewoon niet eerlijk. Mensen zonder zonnepanelen betalen daarvoor. En dat zijn ook mensen die in flat of in een sociale huurwoning wonen. Mensen met weinig geld betalen voor de rijke mensen.”

„Er zit hier geen radiator en we hadden het gewoon koud als er in de winter zuidwestenwind op de gevel stond